

Språksprånget - om Modulen ”Skriftlig produktion och interaktion”

Språk för utsikt och insikt
Språklärarnas riksförbunds språkdag i Stockholm
16 mars 2019

Christina Rosén, Lektor i tyska
Linnéuniversitetet

Innehåll

- ▶ Vad är ”Språksprånget”?
- ▶ Vilka tankar ligger bakom modulen ”Skriftlig produktion och interaktion”?
- ▶ Översikt över modulens olika områden och delar
- ▶ Innehåll och upplägg i de olika delarna
- ▶ Tidsplan när det gäller publicering på Skolverkets hemsida
- ▶ Tankar och idéer, frågor?

- ▶ Samtliga (100 %) uppgav att de inte fått betald utbildning i målsspråkslandet de senaste fem åren.
- ▶ 20 (69 %) uppgav att de fått ämnesrelaterad fortbildning medan 8 (28%) svarade nej

Vad är Språkspårånget?

- ▶ Språkspårånget är en del av en nationell satsning som initierats av Skolverket för att lyfta de moderna språken
- <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kompetensutveckling/spraksporanget---kompetensutveckling-for--larare-i-moderna-sprak>
- ▶ Syfte:
 - ▶ Utveckling av undervisningen genom kollegialt lärande
 - ▶ Tillgång till aktuell klassrumsnära forskning
 - ▶ Olika moduler med fokus på 1. muntlig produktion och interaktion, 2. **skriftlig produktion och interaktion**, 3. interkulturell kompetens och 4. receptiva färdigheter

Hur ska materialet användas?

- ▶ Kompetensutveckling inom lärarlag med handledning av en samtalshandledare
- ▶ Varje modul (1-4) innehåller 8 delar som kan läsas fristående från varandra
- ▶ På arbetstid (kompetensutvecklingstid) (ansvariga: rektor och huvudman)
Förslag från Skolverket:
 - 1: Träff varje vecka - 16 gånger per termin, 2 moduler per läsår
 - 2: Träff varannan vecka - 8 gånger per termin, 1 modul per läsår
 - 3: Träff varje månad - 4 gånger per termin, 4 delar i en modul per läsår
- ▶ Skolverket erbjuder handledarutbildningar
- ▶ Materialet är fritt tillgängligt

Modell för kollegialt samtal till en del (1-8) (jfr Läslýftet)

- A: individuell förberedelse, 60 min (läsa en artikel, se på filminspelning, lyssna på ljudfil)
- B: kollegialt arbete, 90 min
- C: undervisningsaktivitet
- D: gemensam uppföljning, 45-60 min

Tankar bakom Modulen "skriftlig produktion och interaktion"

- ▶ Didaktiska principer - teoretisk förankring och praktisk inriktning av materialet: vad - hur - varför som ledprincip
- ▶ Svensk och internationell forskning om språkinläring och skrivandet
- ▶ Konkreta förslag på hur lärare kan jobba med olika områden från åk 6 till vuxenutbildning
- ▶ Reflektionsuppgifter som öppnar för kollegialt samarbete kring undervisningsplanering

Modulens olika områden och delar

Område 1: Att skriva på ett modernt språk

Del 1: Språk- och skrivutveckling

Del 2: Textkompetens: Att skriva olika texter

Område 2: Skriftlig interaktion och digitala medier

Del 3: Att skriva individuellt och i grupp

Del 4: Att skriva i en digital miljö

Område 3: Att skriva för att lära

Del 5: Att utveckla ordförråd och grammatik

Del 6: Processkrivning

Område 4: Feedback och bedömning

Del 7: Elevanpassad feedback - möjligheter och begränsningar

Del 8: Elevrespons - elevers samarbete i skriftlig produktion

Del 1 Språkutveckling och skrivutveckling

- ▶ Hur blir våra elever bra skribenter? Förslag på arbetssätt och didaktiska tips
- ▶ Generella drag i elevers språk- och skrivutveckling i ett främmande språk:

Vad kan vi förvänta oss av våra elever och hur kan vi hjälpa dem att utveckla ett mer komplext, sammanhängande och korrekt språk i sina texter?

- ▶ Verktyg för att kartlägga elevers utvecklingsnivå
- ▶ Skrivutveckling och skrivprocessen i ett L3 (jfr med tidigare språk (L1, L2 engelska))
- ▶ Styrdokument som utgångspunkt för elevers textproduktion

Del 2 Textkompetens: Att skriva olika texter

- ▶ Olika texttyper och deras funktioner. Hur kan elever utveckla textkompetens i olika textgenrer? - beskrivande, berättande, argumenterande
- ▶ Från situationsbundna vardagsnära texter till informationstätta sakliga texter
- ▶ Vilka krav ställer olika texttyper på elevers språkliga och kognitiva förmågor?
- ▶ Explicit skrivundervisning: Att väcka medvetenhet för olika texttyper och språkliga uttrycksmedel
- ▶ Hur kan man konkret arbeta med olika texttyper i undervisningen? Förslag och didaktiska tips

Del 3 Att skriva individuellt och i grupp

- ▶ Arbetsformer och uppgifter som främjar elevers skrivande individuellt samt i interaktionen med andra elever
- ▶ Hur kan det individuella skrivandet stärkas med hjälp av par- och grupparbete?
- ▶ Hur kan man integrera individuella arbeten och grupparbeten i undervisningen?
- ▶ Förslag på uppgifter för olika nivåer

Del 4 Skriva i en digital miljö

- ▶ Att skriva i digitala medier: Datorn, mobilen och plattan som skrivredskap
- ▶ Att jobba med digitala verktyg
- ▶ Att skriva inom sociala medier: chatt, wikis, diskussionsforum
- ▶ Blandade arbetsformer i klassrummet och digitalt
- ▶ Uppgifter som passar olika nivåer

Del 5 Att utveckla ordförråd och grammatik

Skrivandets roll för elevers inläring av ordförråd och grammatik

- ▶ Många forskare hävdar att ord lärs in i frekvensordning.. Vilka faktorer påverkar egentligen?
- ▶ Fokus på övningar i uppgifter i skriftlig produktion, fokus på grammatik och ordförråd simultant.
- ▶ Konkreta förslag på skrivuppgifter med fokus på form för olika nivåer

Del 6 Processkrivning

- ▶ Processkrivning är inte nytt men har i Sverige främst tillämpats i svensk- eller engelskundervisningen.
- ▶ Vi kommer här att ge konkreta förslag på arbetssätt som innebär att man kan arbeta med processkrivning på ett tidseffektivt sätt.
- ▶ Elever får skriva en text i flera omgångar, får kommentera varandras texter i grupp (checklistor) och arbeta om dem för att slutligen lämna in sin text till läraren.
- ▶ Processkrivning är elevaktiverande och skapar en medvetenhet om språket, hur det används och hur man gör när man skriver. Kan tillämpas inom alla ämnen och på alla stadier, såväl på nybörjarnivå som på mer avancerad nivå.

Del 7 Elevanpassad feedback

- ▶ Vad ger lärare feedback på i elevers texter?
- ▶ Varför ger lärare feedback?
- ▶ Vad förstår elever av lärares feedback?
- ▶ Vilka förändringar kan feedback ge på elevers skrivande?
- ▶ Hur använder lärare feedback för bedömning av elevtexter?

(Formida, Nationalencyklopedin)

Del 8 Elevrespons/Peer review

- ▶ Hur skiljer sig kamratrespons från lärarens feedback?
- ▶ Vilka fördelar har kamratrespons?
- ▶ Olika former av kamratrespons
- ▶ Vilka förväntningar är rimliga ur ett elev- och lärarperspektiv?
- ▶ Hur kan kamratrespons implementeras i undervisningen?

Tidsplan för publicering

- ▶ **2019-05-09** Granskningsmöte (del 1-4) på Skolverket
- ▶ **2019-05-10** Granskningsmöte (del 5-8) på Skolverket
- ▶ **2019-08-15** Inlämning av reviderad version av minst fyra delar
- ▶ **2019-08-22** Inlämning av slutversion för publicering av minst fyra delar
- ▶ **2019-09-15** Inlämning av reviderad version av resterande delar

Tankar och idéer, frågor?

Mejla gärna:

Christina.rosen@lnu.se

